

Peta lekcija • Lesson Five

A1

37,38

PET MAČAKA I PET PASA

✂️ Replace *mačka* and *pas* with these pairs: *mòmak* and *djèvojka*; *ptica* and *zmija*; *stùdent* and *stùdentica*; *učitelj* and *đak*.

✂️ Replace *jesti* with *piti*, *glàdan* with *žèdan*, use the beverages introduced in exercise 4A3. Leave off the last line in this version.

✂️ Replace *kruška* with: *jabuka*, *jagoda*, *nàranča*, *pecivo*, *òrah*, *smokva*, *šljiva*.

✂️ Replace *veliki* and *dèbeli* with *dosadni*, *slabi*, *sretni*, *šareni*, *tànkij*, *zlij*.

Replacement nouns for lines 1 & 5:

mačaka > *mòmaka*, *ptica*, *stùdenata*, *učitelja*
pasa > *djèvojaka*, *zmija*, *stùdentica*, *đaka*

Replacement adjectives for line 1:

velikih, *dèbelih* > *dosadnih*, *slabih*, *sretnih*, *šarenih*, *tànkijh*, *zlijh*.

Replacement nouns for lines 2, 3, 5, 7, 9:

mačke > *mòmci*, *ptice*, *stùdenti*, *učitelji*

Replacement nouns for lines 2, 4, 6, 8:

psi > *djèvojke*, *zmije*, *stùdentice*, *đaci*

Replacement verb for line 7:

jedemo > *pijemo*

Replacement adjectives for line 7:

gladne > *žedne*

Replacement nouns for line 7:

kruške > *jabuke*, *jagode*, *nàranče*, *peciva*, *òrahe*, *smokve*, *šljive*

and line 9

dvije kruške > *dvije jabuke*, *dvije jagode*, *dvije nàranče*, *dva peciva*, *dva òraha*, *dvije smokve*, *dvije šljive*

Replacement nouns for line 8:

krušaka > *jabuka*, *jagoda*, *nàranči* or *nàranča*, *peciva*, *òraha*, *smokava* or *smokvi*, *šljiva*

☆ Examples:

1. *Pet sretnih djèvojaka* i *pet slabih mòmaka* *ide* u *grad*.
5. - *Imamo pet malih kuća* za *pet sretnih djèvojaka* - *kažu* *djèvojke*.
6. - *Zašto idete od kuće do kuće?* - *pitaju* *mòmci*.
7. - *Da jedemo nàranče*. *Gladne smo* - *odgovaraju* *djèvojke*.
8. - *Malo nàranči* ili *puno nàranči?* - *pitaju* *mòmci*.
9. - *Svaka* *uzima* po *dvije nàranče* – *kažu* *djèvojke*.

☆ **Examples:**

7. - Da pijemo limunàde. Žèdne smo
- odgovàraju mačke.
7. - Da pijemo mlijèka. Žèdne smo
- odgovàraju mačke.
8. - Malo limunàde ili puno limunàde? - pìtaju psi.
8. - Malo mlijèka ili puno mlijèka? - pìtaju psi.

***Note** that when the examples used in line 7 are fruits and other objects the case used is the Apl while in examples using drinks and other liquids, the case used is Gsg. For a fuller explanation see the entry on “partitive genitive” on page 52 of the Textbook.

☞A2

◎39,40

NEMA NOVCA!

☞ **Replace** *ručak* with *vèčera* and (*na*) *fakultet* with (u) *kìno*, (u) *kàzalište*, and *4:00 p.m.* with *9:00 p.m.*, *6:00 p.m.* with *11:00 p.m.*

☆ **Example:**

1. Ako imà vremena prije vèčere, idem u kàzalište. no length
6. A poslije kàzališta?
7. Evo me! Dòlazim na vèčeru u devet sàti!
8. Što se mene tiče, možeš dòći i u jedànaest sàti. Vèčera te čekà, ako je hòćeš jesti.
1. Ako imà vremena prije vèčere, idem u kìnò.
6. A poslije kìnà?
7. Evo me! Dòlazim na vèčeru u devet sàti!
8. Što se mene tiče, možeš dòći i u jedànaest sàti. Vèčera te čekà, ako je hòćeš jesti.

☞A3

◎41,42

TKO DOLAZI?

☞ **Replace** *brat* with *sèstra*, *òtac* with *majka*, *stric* with *strìna* and make further versions inserting *ujak*, *ujna*, *tetak*, *tetka* wherever relevant.

☞ **Replace** *sudac* and *òdvjetnik* with *liječnica* and *medicìnska sèstra* or *pìsac* and *prevòditelj*.

☆ **Example:**

3. Sèstra mòje majke.
4. Znam da je tetka majčina sèstra. Kažè li se “tetka” i za òčevu sèstru?
5. Da! Tàko je. Tò je mòja tetka.

☆ **Examples:**

7. Òna je liječnica i žìvi u Rijèci.
8. Liječnica! Da li je tetkin pòsao zanimljiv?
9. Kàko za kòga. Òna svoj pòsao volì.
10. Jà pak žèlìm bitì medicìnska sèstra.

7. On je pìsac i žìvi u Rijèci.
8. Pìsac! Da li je strìčev pòsao zanimljiv?
9. Kàko za kòga. On svoj pòsao voli.
10. Ja pak žèlim biti prevòditelj.

✎ **Make** a list of the differences among B, C, and S found in this exercise.

1. **general vocabulary differences**, such as:
 - sèdmica [B] tjedan [C] nèdelja [S]
 - stànica [B] kolodvor [C] žèleznička stànica [S]
2. **specific vocabulary**.
 - (a) **names of family members**, such as
 - àmìdža [B] strìc [B,C,S]
 - àmìdžinica [B] strìna [B,C,S]
 - dàidža [B] ujak [B,C,S]
 - dàidžinica [B] ujna [B,C,S]
 - tètak [B,C,S] tètča [S]
 - (b) **names of certain professions**, such as:
 - advòkat [B,S] òdvjetnik [C]
 - sùdija [B,S] sùdac [C]
 - prevòdilac [B,S] prevòditelj [C]
3. **different shape of word**, e.g.
 - ljèkarka [J] [B/S] lèkarka [E] liječnica [C]
4. **question words**:
 - šta [B,S] što [C]
 - ko [B,S] tko [C]
5. **question formation**:
 - da li [B,S] li [B,C]
6. **shorter vs. longer endings on pronominal adjectives**, e.g.
 - mog òca [B,C,S] mòga òca [C]
7. **infinitive vs. da + present tense**, e.g.
 - žèlim biti [B,C] žèlim da budem [B,S]
8. **ijekavian [J] vs. ekavian [E]**, e.g.
 - nèdželja [J] nèdelja [E]
 - ljèkarka [J] lèkarka [E]
 - žèljezničkì [J] žèlezničkì [E]
 - srijèda [J] srèda [E]
 - gdje [J] gde [E]

SSL: Extend this list to embrace material from the preceding four lessons as well.

Note: The extended list below also includes material from other sections of this lesson.

1. **general vocabulary differences**, such as:
 - tèka [B] bilježnica [C] sveska [S]
 - prijatelj [B,C,S] drug [S]
 - geogràfskì [B,C,S] zemljopisnì [C]
 - izvìnite [B,S] opròstite [C]
 - blàgajna [B,C] kàsa [S]
 - hljeb [J] [B/S] kruh [C] hleb [E]
 - prijateljica [B,C,S] drugarica [S]

nàrandža [B] nàranča [C] pomòrandža [S]
 kòmad [B,C,S] pàrče [S]
 tabla [B,S] ploča [C]
 pašoš [B,S] putovnica [C]
 kino [B,C] bioskop [S]
 pòzorište [B,S] kàzalište [C]
 voz [B,S] vlak [C]
 napolju [B,S] vani [B,C]
 abeceda [B,C,S] àzbuka [S]
 paràdajz [B,C,S] rajčica [C]
 mòmenat [B,S] trenutak [B,C,S]

2. specific vocabulary

(c) country or nationality names, such as:

Australijanac [B,S] Australac [C]
 Rùmunija [B,S] Rùmunjska [C]
 Španija [B,S] Španjolska [C]

3. different shape of word, e.g.

dòmaća zàdaća [B,C] dòmaći zadatak [S]
 stùdentkinja [B,S] stùdentica [B,C]
 pròfesorka [B,S] profesòrica [B,C]
 jeste [B,S] jest [C]
 njen [B,C,S] njezin [C]
 lahak [B] lak [B,C,S]
 hèmijski [B,S] kèmijski [C]
 veče [B,S] večer [C]
 Evropa [B,S] Eùropa [C]
 takođe [B,S] također [B,C]
 kafa [B,S] kava [C]
 pješke [B] pješice [C]
 kafana [B,S] kavana [C]
 naveče [B] navečer [C] uveče [S]
 ptičiji [B,C] ptičiji [B,S]

4. question words and other adverbs:

gdje [J] gde [E], kuda [B,C,S] kamo [C]
 neko [B,S] netko [C]

Note: (5), (6), (7) and (8) in the above list refer to general facts, most of which are amply illustrated in previous lessons as well; therefore no additional specific examples are cited here.

9. Latin alphabet exclusively vs. choice of Latin or Cyrillic alphabet

abeceda [B,C,S] àzbuka [S]

10. foreign proper names written according to spelling, e.g.

George [B,C] Džordž [S]
 Freddy [B,C] Fredi [S]
 Caitlin [B,C] Kejtlin [S]
 Chicago [B,C] Čikago [S]
 Washington [B,C] Vašington [S]

IZLAZAK U GRAD

✂️ **Replace** *kino* with grad, kavàna, pòzorište, mùzej **and replace** *film* with ljudi, predstava. **Replace** 4:00 with 7:00 or 11:00.

2. U sedam sàti.
3. A u koliko sàti onda možemo ići u kàzalište da gledàmo predstavu?

2. U jedànaest sàti.
3. A u koliko sàti onda možemo ići u kavànu da gledàmo ljude?

Note: Do not bother about a replacement for the adverb *popòdne*, even though it is italicized in the exercise.

 VJEŽBE

B1

✂️ **Replace** *jabuka* with čaša vìna, komàd sira, kruška, òlovka, òrah, pecivo, slatkiš, šljiva.
✂️ **Replace** *student* with djèvojka, đàk, mòmak, prijatelj.

Replacement nouns for line 2:

jabuka > čaša vìna, komàda sira, kruškaa, òlovkaa, òrahaa, pecivaa, slatkìša, šljivaa.

Replacement nouns for lines 3 and 4:

studenata > djèvojkaa, đàkaa, mòmakaa, prijatelja

Replacement for line 5:

dvije jabuke > dvije čaše vìna, dva komàda sira, dvije kruške, dvije òlovke, dva òraha, dva peciva, dva slatkìša, dvije šljive.

☆ **Example:**

1. Što to nosiš?
2. Nosim dvànaest komàda sira.
3. A koliko je djèvojka òvdje?
4. Imà nas deset djèvojkaa.
5. Onda svaka djèvojka može ùzeti po jèdan, a ti i ja po dva komàda sira.
6. Kàko da ne!

B2

✎ Replace *italicized words* with: jagoda, òrah, smokva, šljiva.

Replacement nouns for line 6, 7 and most of line 8:

jagoda, òraha, smokvi, šljiva

Replacement nouns for the second noun in line 8:

jagode, òraha, smokve, šljive /

☆ **Example:**

6. Imam jagoda, òraha, smokvi i šljiva.
7. Koliko imaš jagoda, òraha, smokvi i šljiva?
8. Imam pet jagoda, tri òraha, i sedam smokvi i šljiva.

B3

✎ Replace *vrijeme* and *novac* with the pairs: **a)** bijela mačka, crni pas; **b)** sretni student, tužni student; **c)** teški posao, lakši or laki odmor; **d)** žuta kruška, crvena jabuka.

☆ **Examples:**

2. Imamo mnogo bijelih mačaka, a malo crnih pasa.
2. Imamo mnogo sretnih studenata, a malo tužnih studenata.
2. Imamo mnogo žutih krušaka, a malo crvenih jabuka.
2. Imamo mnogo teških poslova, a malo lakših odmora.

B4

✎ Replace *vikend* with tjedan.

✎ Replace *London* with Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Grčka, Hrvatska, Mađarska, Pariz, Srbija.

☆ **Examples:**

1. Što želiš raditi idućeg tjedna?
2. Idućeg tjedna hoću ići u Pariz.

B5

✎ Replace the numbers **10** and **6** with others, and replace *slatki sok* with: dobro pitanje, dugo pismo, slobodna sedmica > slobodni tjedan, tužni film, važna stvar.

deset slatkih sokova > deset dobrih pitanja, osam dugih pisama, pet važnih stvari, pet slobodnih tjedana, dve > dvije važne stvari, tri tužna filma, devet tužnih filmova

četiri slatka soka > tri dobra pitanja, dva duga pisma, pet važne stvari, četiri slobodna tjedna, jedna važna stvar, dva tužna filma, četiri tužna filma

☆ **Examples:**

1. Imam deset dobrih pitanja.	1. Imam dvije važne stvari.
2. Kada uzmem sedam, koliko ih onda imaš?	2. Kada uzmem jednu, koliko ih onda imaš?
3. Onda imam tri dobra pitanja.	3. Onda imam jednu važnu stvar.

1. Īmam osam dugih p̄isama.
2. Kāda ūzm̄em šest, koliko ih onda ĩmaš?
3. Onda ĩmam dva duga p̄isma.

1. Īmam tri tužna filma.
2. Kāda ūzm̄em jēdan, koliko ih onda ĩmaš?
3. Onda ĩmam dva tužna filma.

1. Īmam pet važnih stvari.
2. Kāda ūzm̄em dvije, koliko ih onda ĩmaš?
3. Onda ĩmam tri važne stvari.

1. Īmam devet tužnih filmova.
2. Kāda ūzm̄em pet, koliko ih onda ĩmaš?
3. Onda ĩmam četiri tužna filma.

1. Īmam pet slobodnih tjedana.
2. Kāda ūzm̄em jēdan, koliko ih onda ĩmaš?
3. Onda ĩmam četiri slobodna tjedna.

B6

- ✂ **Replace grad with:** k̄ino, kavāna, k̄azalište.
- ✂ **Replace stric with** str̄ina or ujak, ūjna, tetka.
- ✂ **Replace ujutro with** pop̄odne.

☆ Examples:

1. Id̄em do str̄ine! N̄ema me do 9 s̄ati navečer! Id̄emo zajedno u kavānu.
2. N̄e t̄iće me se što r̄adiš kod str̄ine, ali m̄oraš d̄oći do 8:00.
3. K̄ako m̄ogu d̄oći u 8:00 ako smo vani do 9:00?
4. M̄oraš. Ōvog tjedna ideš ū školu pop̄odne.

1. Id̄em do tetke! N̄ema me do 9 s̄ati navečer! Id̄emo zajedno u k̄azalište.
2. N̄e t̄iće me se što r̄adiš kod tetke, ali m̄oraš d̄oći do 8:00.
3. K̄ako m̄ogu d̄oći u 8:00 ako smo vani do 9:00?
4. M̄oraš. Ōvog tjedna ideš ū školu pop̄odne.

- ✂ **Redo** B6 as if there are two parents speaking instead of one.

☆ Example:

2. N̄e t̄iće nas se što r̄adiš kod str̄ine, ali m̄oraš d̄oći do 8:00.

B7

Answer the following questions, which make reference to the exercises in 5A1, 5A2, 5A3 and 5A4.

- A1 a. Id̄u u grad, da jedu kruške. close up space, only one after period
 b. Da, svakako!
 c. Svaka ūzima po dvije.

- A2 a. Broj 1 ide u banku zato n̄ema n̄ovca. Id̄e pješice.
 b. U četiri sata zato što ide na fakultet.
 c. Može.

- A3 a. Ōčev brat d̄olazi na kolodvor.
 b. On je sudac. Voli svoj posao.

- A4 a. U pet sati.
 b. Kako da ne!
 Zato što su gladni i žedni.
 Zato što nisu gladni ili žedni.
 c. Nije vikend.

✎ Prepare two questions of your own based on the A exercises, using the question words *zar, koliko, odakle* or *zašto* to ask another student in class.

Free-form assignments such as this one are not furnished with answers.

✎ DOMAĆA ZADAĆA

C1

Mala Mara i njene životinje

✎ Write this story out, giving the words in parentheses the endings they require.

Answers are in boldface

Mala Mara ima velikog žutog psa. Njen pas se zove "Žučko". Ona ima i malu mačku crne boje. Mara i Žučko često igraju lopte zajedno. Mačka ne igra lopte. Ona to ne voli. Mara ima i pticu plave boje. Marina ptica vrlo lijepo pjeva kad je Mara kod kuće. Najzad, Mara ima i jednu šarenu zmiju. Šarena zmija je tanka i duga. Ona niti igra lopte, niti pjeva.

Mara ide svaki dan u školu. Ona je đak prvog razreda. U ponedjeljak vodi žutog psa u školu. Marin učitelj voli Žučka. Za vrijeme odmora svi đaci igraju lopte zajedno. U utorak Mara vodi crnu mačku u školu. Ni mačka ni učitelj to ne vole. Niko ne igra lopte. Mačka gleda učitelja, i učitelj gleda mačku.

U srijedu Mara nosi pticu plave boje u školu. Svi vole pticu, jer tako lijepo pjeva. Ne mogu da pjevaju kao ptica, ali mogu da zvižde uz ptičiju pjesmu. Svi to rade svaki put kad ona pjeva. U četvrtak Mara nosi zmiju u školu. Niko to ne voli – ni učitelj, ni zmija, ni drugi đaci. Niko ne zna šta da radi.

U petak Mara ništa ne vodi niti šta nosi u školu. Sve njene životinje su kod kuće. Učitelj kaže da je to najbolje. Ali Mara ne voli to ni da čuje.

✎ Try to figure out whether the story is written in Bosnian, Serbian or Croatian. Which are the words that might help you decide? Try to make this decision on your own before looking at the answer at the bottom of p. 78. Then list all the words which prove this to be the right answer.

Note: The answer, that the story is written in Serbian ijekavian, is actually at the bottom of p. 77.

☆ Examples:

njen
 lijepo pjeva
 ponedjeljak
 za vrijeme
 u srijedu
 ne mogu da pjevaju

mogu da zvižde
 pjesmu
 niko
 šta da radi
 nè voli to ni da čuje

C2

Provide opposites for the following words.
 (Opposites:)

	opposite		opposite
(adjectives)		(adverbs)	
zao	dobar	mного	malo
lak	tèžak	dalèko	blizu
dosadan	zanimljiv		
dug	kratak	(pronouns)	
malì	vèlik	netko	nitko
topao	hlàdan	nešto	ništa
crn	bijel		
rùžan	lijep		
dèbeo	tanak		
nizak	visok		
ozbiljan	neozbiljan		

C3

Translate into C:

1. Imam deset šarenih mačaka.
2. Oni idu u kazalište, a mi idemo u kavano.
3. Aleksandar je gladan. Prvo, jede deset naranči, pet smokvi, tri jabuke i sedam komada sira, a onda nije gladan.
4. Tri teška rječnika i tri lake knjige su blizu prozora.
5. Dvije sretne studentice vide šest tužnih studenata.
 (for another way to do this, see Lesson 12, page 185)
6. Nema debelih ptica.
7. Idućeg tjedna idem u Južnu Ameriku!
8. Svakog dana studenti gledaju profesore i učitelje.
9. Njegova ujna i njena ujna su prijateljice, i dolaze na kolodvor u subotu u deset sati.

C4

Here are verbs from the first five lessons. For each infinitive, provide its English meaning, and the 1st person singular (*ja*) and 3rd person plural (*oni*) forms.

-a- conjugation

<i>infinitive</i>	<i>1st singular</i>	<i>3rd plural</i>	<i>meaning</i>
igrati	igram	igraju	play
pjevati	pjevam	pjevaju	sing

pìtati	pìtam	pìtaju	ask
gledati	gledam	gledaju	look at, watch
ìmati	ìmam	ìmaju	have
odgovàrati	odgovàram	odgovàraju	answer
stvàrati	stvaram	stvàraju	create

-e- conjugation

<i>infinitive</i>	<i>1st singular</i>	<i>3rd plural</i>	<i>meaning</i>
kàzati	kažem	kažu	say
teći	tèčem	tèku	flow
mòći	mògu	mogu	can, be able
ìći	idem	idu	go
dòći	dođem	dođu	come [perfective]
čuti	čujem	čuju	hear
piti	pijem	piju	drink
jesti	jedem	jedu	eat
zvati se	zovem se	zovu se	be called
ùzeti	uzmem	uzmu	take
poznàvati	pòznajem	pòznaju	get to know

-i- conjugation

<i>infinitive</i>	<i>1st singular</i>	<i>3rd plural</i>	<i>meaning</i>
vòditi	vodim	vode	lead
nòsiti	nosim	nose	carry
dòlaziti	dòlazim	dòlaze	come [imperfective]
mòliti	molim	mole	pray
tràžiti	tražim	traže	seek
ràditi	radim	rade	work
misliti	misljīm	misle	think
željēti	željīm	žele	wish
vidjeti	vidim	vide	see
vòljēti	vòlim	vòle	love

special conjugation

<i>infinitive</i>	<i>1st singular</i>	<i>3rd plural</i>	<i>meaning</i>
biti	sam, jesam	su, jesu	be
htjeti	hòću	hòće	want

C5

Životinje

Connect word to animal:

pas

majmun

mačka

medvjed

zmija

ptica

C6

Place the word in column B into the sentence in column A where it belongs.

- a. Zmije nisu zle **jer** su životinje.
b. Učitelj **č**ak nè znà koliko ima đàka.
c. Mala Mara pjeva **k**ao ptica **ali** ptica nè pjeva **k**ao Mala Mara.
d. **A**ko Mara vodi psa Žučka u školu, **o**nda pas i đaci igraju lopte zajedno za vrijeme odmora.

C7

List the time-related expressions found in 5A2, 5A3, 5A4 and 5C1 and then explain the grammar of each one..

Example: The phrase *u četiri sata* in 5A2 is an accusative expression of time.

accusative phrases of time (without preposition)

svaki dan

svaki put

accusative phrases of time (with preposition)

u četiri sata

genitive phrases of time (without preposition)

idućeg tjedna

idućeg subote

idućeg vikenda

òvog tjedna

òvog vikenda

u četiri sata popòdne
u četvrtak
u koliko sati
u pet sati
u pet i deset
u pet do deset
u petak
u ponedjeljak
u srijedu
u šest
u utorak

genitive phrases of time (with preposition) do
deset sati
do dvanaest
do jedanaest sati

complex time phrase (accusative + genitive)
za vrijeme odmora

Geografska pitanja

For help in answering these questions consult the maps below and the map at the beginning of the book.

1. Srbija i Crna Gora su sada dvije zemlje.
2. Neki od srpskih gradova su: Beograd, Novi Sad, Niš, Čačak, a neki od crnogorskih gradova su: Podgorica, Cetinje, Bar.
3. Rijeka* koje teku kroz Crnu Goru zovu se Lim, Piva i Tara.
4. Rijeka* koje teku kroz Srbiju zovu se Dunav, Drina, Južna Morava, Sava, Tisa, Velika Morava i Zapadna Morava.
5. Zemlje oko Crne Gore su: Albanija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Kosovo, Srbija.
6. Zemlje oko Srbije su: Albanija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Crna Gora, Hrvatska, Kosovo, Mađarska, Makedonija, Rumunija.

***These** are not the only Serbian and Montenegrin rivers; they are the ones shown on the *Textbook* maps.